

TẬP LÀM VĂN

TẬP VIẾT ĐOẠN ĐỐI THOẠI

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Dựa theo truyện *Thái sư Trần Thủ Độ*, biết viết tiếp các lời đối thoại theo gợi ý để hoàn chỉnh một đoạn đối thoại trong kịch.
2. Biết phân vai đọc lại hoặc diễn thử màn kịch.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

- Tranh minh họa phân đầu truyện *Thái sư Trần Thủ Độ* ứng với trích đoạn kịch *Xin Thái sư tha cho !* (nếu có).
- Một số tờ giấy khổ A4 để các nhóm viết tiếp lời đối thoại cho màn kịch.
- Một số vật dụng để HS sắm vai diễn kịch. VD : mũ quan (bằng giấy) cho Trần Thủ Độ, áo lụa kiểu nhà giàu nông thôn cho phú nông, nón hình chóp cho lính,... (nếu có).

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

1. Giới thiệu bài

- GV mời HS nhắc lại tên một số vở kịch đã học ở lớp 4, 5. (*Ở Vương quốc Tương Lai – Tiếng Việt 4 ; Lòng dân, Người công dân số Một – Tiếng Việt 5*).
- Trong tiết học này, các em sẽ học cách chuyển một đoạn trong truyện *Thái sư Trần Thủ Độ* thành một màn kịch bằng biện pháp viết tiếp các lời đối thoại. Sau đó, các em sẽ phân vai đọc lại hoặc diễn thử màn kịch. Chúng ta sẽ xem nhóm nào viết đoạn đối thoại hay nhất, đọc lại hoặc diễn màn kịch hấp dẫn nhất.

2. Hướng dẫn HS luyện tập

Bài tập 1

- Một HS đọc nội dung BT1.
- Cả lớp đọc thầm trích đoạn của truyện *Thái sư Trần Thủ Độ*.

Bài tập 2

- Ba HS tiếp nối nhau đọc nội dung BT2 :
 - + HS1 đọc yêu cầu của BT2, tên màn kịch (*Xin Thái sư tha cho !*) và gợi ý về nhân vật, cảnh trí, thời gian.
 - + HS2 đọc gợi ý về lời đối thoại.
 - + HS3 đọc đoạn đối thoại.

– Cả lớp đọc thầm lại toàn bộ nội dung BT2.

– GV nhắc HS :

+ SGK đã cho sẵn gợi ý về nhân vật, cảnh trí, thời gian, lời đối thoại ; đoạn đối thoại giữa Trần Thủ Độ và phú nông. Nhiệm vụ của các em là viết tiếp các lời đối thoại (dựa theo 7 gợi ý) để hoàn chỉnh màn kịch.

+ Khi viết, chú ý thể hiện tính cách của hai nhân vật : thái sư Trần Thủ Độ và phú nông.

– Một HS đọc lại to, rõ 7 gợi ý về lời đối thoại.

– HS tự hình thành các nhóm (mỗi nhóm 4 em) trao đổi, viết tiếp các lời đối thoại, hoàn chỉnh màn kịch (không viết lại những lời đối thoại trong SGK).

– GV phát giấy A4 cho các nhóm làm bài (HS không cần viết chữ to, ảnh hưởng đến tốc độ viết). GV theo dõi, giúp đỡ các nhóm làm bài.

– Đại diện các nhóm (đứng tại chỗ) tiếp nối nhau đọc lời đối thoại của nhóm mình. Cả lớp và GV nhận xét, bình chọn nhóm viết những lời đối thoại hợp lí nhất, hay nhất. VD :

...

Phú nông : – *Bẩm, vâng.*

Trần Thủ Độ : – *Ta nghe phu nhân nói người muốn xin chức câu đương, đúng vậy không ?*

Phú nông : – *(Về vui mừng) Dạ, đội ơn Đức Ông. Xin Đức Ông giúp con được thoả nguyện ước.*

Trần Thủ Độ : – *Người có biết chức câu đương phải làm những việc gì không ?*

Phú nông : – *Dạ bẩm ... bẩm ... (gãi đầu, lúng túng). Con phải ... phải ... đi bắt tội phạm ạ.*

Trần Thủ Độ : – *Làm sao người biết kẻ nào là tội phạm ?*

Phú nông : – *Dạ bẩm ... bẩm ... Con cứ thấy nghi nghi là bắt ạ.*

Trần Thủ Độ : – *Thì ra người hiểu chức phận thế đấy ! Thôi được, nể tình phu nhân, ta sẽ cho người được thoả nguyện. Có điều, chức câu đương của người là do phu nhân xin cho nên không thể ví như những câu đương khác. Vì vậy, phải chặt một ngón chân người để phân biệt.*

Phú nông : – *(Hoảng hốt, cuống cuống) Ấy chết ! Sao ạ ? Đức Ông bảo gì cơ ạ ?*

Trần Thủ Độ : – *Người tưởng phép nước là chuyện đùa chăng ?*

Phú nông : – *(Van xin) Con biết tội con rồi. Xin Đức Ông nể tình phu nhân tha cho con.*

Trần Thủ Độ : – *(Cương quyết) Ta đã nể tình phu nhân mà cho người làm câu đương đấy thôi. Chặt một ngón chân chỉ là để phân biệt chức câu đương xin của người thôi mà.*

Phú nông : – *(Vội vã) Con không dám xin chức này nữa. Xin Thái sư tha tội cho ! Xin Thái sư tha tội cho !*

Trần Thủ Độ : – *Người đã biết thì được. Hãy về lo mà làm ăn, làm một người dân tốt.*

Phú nông : – *Đa tạ Đức Ông ! Đa tạ Đức Ông !*

(Tất cả cùng đi vào. Hạ màn.)

Bài tập 3

- Một HS đọc yêu cầu của BT3.
- GV nhắc các nhóm :
 - + Có thể chọn hình thức đọc phân vai (hình thức dễ hơn) hoặc diễn thử màn kịch (hình thức khó hơn).
 - + Nếu diễn thử màn kịch, em HS dẫn chuyện có thể nhắc lời cho các bạn. Những HS đóng vai thái sư Trần Thủ Độ, phú nông, lính hầu cố gắng đối đáp tự nhiên, không quá phụ thuộc vào lời đối thoại của nhóm mình.
 - HS mỗi nhóm tự phân vai ; vào vai cùng đọc lại hoặc diễn thử màn kịch (thời gian khoảng 5 phút). Em HS làm người dẫn chuyện sẽ giới thiệu tên màn kịch, nhân vật, cảnh trí, thời gian xảy ra câu chuyện.
 - Từng nhóm HS tiếp nối nhau thi đọc lại hoặc diễn thử màn kịch trước lớp. Cả lớp và GV bình chọn nhóm đọc lại hoặc diễn màn kịch sinh động, tự nhiên, hấp dẫn nhất.

3. Củng cố, dặn dò

- GV nhận xét tiết học. Khen nhóm HS viết đoạn đối thoại hay nhất ; nhóm đọc lại hoặc diễn màn kịch tự nhiên, hấp dẫn nhất.
- Dặn HS về nhà viết lại vào vở đoạn đối thoại của nhóm mình ; đọc trước nội dung tiết TLV tới (*Tập viết đoạn đối thoại*).